

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Baćkowicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 5 130 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Marian Partyka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach został powołany Uchwałą Nr X/32/90 Gminnej Rady Narodowej w Baćkowicach z dnia 28 lutego 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej - Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach, a utworzony na podstawie Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Baćkowicach z dnia 20 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach. Ośrodek posiada własny REGON 292679962 i NIP 863-15-83-630.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach jest Pani Alina Sitek.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XXI/104/05 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 22 kwietnia 2005 r. Aktualizacji Statutu dokonano na mocy Uchwały Nr XXXII/153/09 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 22 kwietnia 2009 r. – dodano zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz dokonano zmian przepisów ustawowych dot. finansów publicznych i świadczeń rodzinnych, wprowadzono samodzielne prowadzenie obsługi finansowo-księgowej Ośrodka. Statut należy uaktualnić w § 1 i 5 - dotyczy obecnie realizowanych zadań własnych i zleconych przez Ośrodek oraz w zakresie publikatorów ustaw;

Regulamin organizacyjny stanowiący załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 141/2009 Wójta Gminy Baćkowice z dnia 28 lipca 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach. W Regulaminie w § 1 i 2 widnieje nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

Uchwałą Nr XXI/105/05 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 22 kwietnia 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności, zwrotu wydatków za usługi

Alina Sitek

[Signature]

opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania;

Uchwałę Nr XXXV/219/14 Rady Gminy Baćkowice z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXXV/220/14 Rady Gminy Baćkowice z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXXV/221/14 Rady Gminy Baćkowice z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania pod nazwą „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Upoważnienie Wójta Gminy Baćkowice z dnia 30 kwietnia 2004 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach w zakresie pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Wójta Gminy Baćkowice z dnia 12 sierpnia 2013 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach do realizacji Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 – „Asystent rodziny”;

Upoważnienie Nr 49 Wójta Gminy Baćkowice z dnia 20 czerwca 2008 r. dla Pani Bożeny Kozłowskiej – specjalisty pracy socjalnej do wydawania od dnia 20 czerwca 2008 r. decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz innych spraw zleconych na podstawie odrębnych przepisów należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 509/2014 z dnia 26 maja 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego

15. maj 2014
R. Gwóźdź

przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,

2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 508/2014 z dnia maja 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach* pod poz. 3.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 28 - 30 maja 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach mieści się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury, tel. 15 868 62 15. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że

*do historii
pomocni*

jednostka zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na piętrze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (w 1 pokoju pracuje 3 pracowników socjalnych).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie i niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Ostrowcu Świętokrzyskim, Oddział Baćkowice.

Ad. 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej i pracowników socjalnych).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Baćkowicach w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 4 pracowników, tj.: kierownik, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny oraz pracownik socjalny.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik nie posiada odpowiedniego wykształcenia wymaganego na zajmowanym stanowisku, czyli zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nie ukończyła specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

*B. Holec
Baćkowice*

- miernik: liczba mieszkańców miasta i gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 5 130/3 = 1 710 osób.

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 710 mieszkańców.

Ad. 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2013 wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego w 2013 roku przyznano dla **18 osób**, w tym dla **11 osób samotnych** na łączną kwotę **68 082 zł**, za **13 osób** opłacano składkę zdrowotną w wysokości **5 147 zł**. W roku bieżącym, do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacane są dla 16 osób.

Kontroli poddano losowo wybranych 10 teczek z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS Nr 8122a/12/1/2012; OPS Nr 8122a/9/1/12; OPS Nr 8122a/4/2012 i zmiana wysokości OPS Nr 8122a/4/2/2012; OPS Nr 8122a/7/1/2013; OPS Nr 8122a/8/1/2013; OPS.5100.2.2014; OPS Nr 8122a/13/1/2012; OPS Nr 8122a/13/2/2012; OPS Nr 8122a/10/1/2013; OPS Nr 8122a/6/1/2012; OPS Nr 8122a/6/2/2012.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonej imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W podstawie prawnej w części decyzji odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej. W części sprawdzonych akt przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych, w części brak było jednak wywiadów kontrolnych.

*5. Analiza
wyników*

W październiku 2012 r. wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, ale przed ich wydaniem nie w każdym przypadku zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadu środowiskowego i zebrane wszystkie niezbędne dokumenty konieczne przy podjęciu decyzji. W niektórych wywiadach odnotowano jedynie w październiku 2012 r. informacje, że zmienia się wysokość zasiłku stałego lub odnotowane były odwiedziny u danej osoby. W kilku przypadkach skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy przekazywane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2013 wydano **47 decyzji** przyznających zasiłek okresowy. Ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2013 wynika, iż kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **39 996 zł**, a głównym powodem przyznania wsparcia było bezrobocie. W roku 2014 do dnia kontroli Ośrodek wydał **13 decyzji**, przyznających zasiłek okresowy.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5101.8.2014; OPS.5101.4.2014; OPS Nr 8123/12/2/2013; OPS Nr 8123/22/1/2013; OPS Nr 8123/22/2/2013; OPS.5101.13.2014; OPS Nr 8123/16/1/2013; OPS Nr 8123/16/2/2013; OPS Nr 8123/13/1/2013.

W. Kozłowski
OPiPS

[Signature]

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Części decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W kilku skontrolowanych decyzjach administracyjnych na zasiłki okresowe zespół kontrolny odnotował, iż nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. W kilku przypadkach stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2013 roku oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **240 osób**. Całkowity koszt Programu wyniósł **62 842 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 170 osób**, w tym 46 dzieci do 7 roku życia i 124 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2013 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności **111 osób** z **31 rodzin** na kwotę **18 960 zł**.

W roku 2014 do dnia kontroli gorący posiłek otrzymało **153 osoby**, a zasiłkiem celowym objęto **21 osób** z 5 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Baćkowice:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Cena posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkół Publicznych w Baćkowicach (szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole)	73	2,20 zł 2,50 zł	Jedno gorące danie Śniadanie i pełny obiad w przedszkolu
2.	Punkt przedszkolny we Wszachowie	6	4,00 zł	Jedno gorące danie
3.	Szkoła Podstawowa we Wszachowie	27	4,00 zł	Jedno gorące danie
4.	Szkoła Podstawowa w Modliborzycach	21	3,50 zł	Jedno gorące danie
5.	Szkoła Podstawowa w Piórkowie	17	1,50 zł	Słodka bułka, herbata
	RAZEM	144		

Dodatkowo Ośrodek finansuje koszty posiłku 4 dzieci, które uczęszczają do szkół poza terenem gminy Baćkowice.

Negatywnym jest fakt, iż w jednej szkole na terenie Gminy Baćkowice dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, co nie jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z pkt 36 załącznika Nr 2 do protokołu, sporządzonego przez Kierownika OPS wynika, iż posiłek gorący będzie wprowadzony w tej szkole od września 2014 roku.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

U. Polacz
W. Miodki

OPS Nr 8125/Z/13/1/2013; OPS Nr 8125/Z/25/1/2013; OPS Nr 8125/2/18/1/2013; OPS.5102.14.2.2014; OPS Nr 8125/Z/12/1/2013; OPS.5102.12.2.14; OPS.5102.12.3.2014

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS Nr 8125/B/1/2/2013; OPS.D.5113.9.2014; OPS Nr 8125/M/3/2/2013; OPS.D.5113.72.2014; OPS Nr 8125/P/4/2/2013; OPS.D.5113.4.2014; OPS Nr 8125/B/34/2/2013; OPS.D.5113.75.2014; OPS.D.5113.73.2014; OPS Nr 8125/B/29/2/2013; OPS Nr 8125/Z/26/1/2013.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto w roku 2013 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w 2014 roku natomiast w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz w oparciu o Uchwały Rady Gminy Baćkowice z 2014 roku dotyczące dożywiania.

W decyzjach widniały aktualne publikatory wymienionych aktów prawnych.

Decyzjom na posiłek na ogół nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w postanowieniu dokumentu nie informowano jednak klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W części skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki celowe zespół kontrolny odnotował, iż nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji. W kilku przypadkach stwierdzono również, iż pomoc w formie zasiłku celowego była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Handwritten signature

Handwritten signature

Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze w roku 2013 i 2014 określa Uchwała XXI/105/05 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 22 kwietnia 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności, zwrotu wydatków za usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS znajdują się: okres i miejsce świadczenia usług, wysokość odpłatności oraz termin i miejsce dokonywania opłaty za świadczone usługi. W roku 2013 usługami objętych było 7 osób, a w roku 2014 do dnia kontroli – 9.

Usługi realizuje opiekunka domowa zatrudniona w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Sprawdzono następujące akta spraw:

OPS Nr 8130/6/1/2013; OPS.5122.6.2014; OPS.5122.5.2014; OPS Nr 8130/5/1/2012; OPS Nr 8130/4/1/2013; OPS.5122.7.2014.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych na usługi opiekuńcze zespół kontrolny odnotował, iż nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego, podczas gdy termin realizacji usługi, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy

K. Mielnik
OPS w Baćkowicach

społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2013 Ośrodek pięciu swoich mieszkańców skierował do domów pomocy społecznej, natomiast w roku 2014 dwie osoby.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Baćkowicach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2013, jak wynika z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) w 2013 roku wydała 133 decyzje, przyznające zasiłek celowy, w tym 20 decyzji przyznających specjalny zasiłek celowy. W roku 2014 do dnia kontroli wydano 49 decyzji administracyjnych przyznających zasiłek celowy, w tym 12 decyzji na zasiłek specjalny celowy.

Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów leków, leczenia i zakup opału. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na pokrycie kosztów leków i leczenia.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe – OPS Nr 8121/46/1/2013; OPS Nr 8121/46/2/2013; OPS 8121/64/1/2013; OPS Nr 8121/65/1/2013; OPS Nr 8121/47/1/2012; OPS Nr 8121/8/1/2013; OPS.5101.31.2014; OPS Nr 8121/ZL/1/2013.

Zasiłki celowe specjalne – OPS Nr 8121/20/1/2013; OPS.5102.20.2014; OPS Nr 8121/41/1/2013; OPS Nr 8121/41/21/2013; OPS Nr 8121/66/1/2013; OPS.5102.25.2014; OPS Nr 8121/62/1/2013; OPS.5102.3.2014; OPS Nr 8121/40/1/2013; OPS.5102.35.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej w części decyzji odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

Części decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w postanowieniu dokumentu nie informowano jednak klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W części skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

W kilku przypadkach stwierdzono również, iż pomoc w formie zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto w decyzjach wydanych na specjalne zasiłki celowe odnotowano w postanowieniu dokumentu brak celu na jaki przyznano przedmiotowe wsparcie.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego, działań aktywizacyjnych klientów OPS, wsparcia i kierowania w ubieganiu się o ustalenie uprawnień oraz nabywanie praw do świadczeń z innych systemów pomocy. Poradnictwo rodzinne polega w głównej mierze na wzmacnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, motywowaniu do racjonalnego gospodarowania budżetem rodziny. W 2013 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 82 rodzinami.

Stwierdzono natomiast, że OPS nie wykorzystuje kontraktu socjalnego, poza projektem systemowym PO KL, jako instrumentu pracy socjalnej.

Monitorowanie sposobu wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanej jednostce w 2013 roku zatrudniony był asystent rodziny, który miał pod opieką 8 rodzin. OPS w Baćkowicach pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli Ośrodek nie zatrudniał asystenta, oczekiwał na przyznanie środków z w/w Programu.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Baćkowicach ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki nie posiada odpowiedniego wykształcenia wymaganego na zajmowanym stanowisku, czyli zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nie ukończyła

44. Instrukcja
OPS w Baćkowicach

specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 710 mieszkańców.

Statut OPS należy uaktualnić w § 1 i 5, czyli w zakresie obecnie realizowanych zadań własnych i zleconych przez Ośrodek oraz w zakresie publikatorów ustaw. W Regulaminie Ośrodka natomiast w § 1 i 2 widnieje nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W podstawie prawnej w części decyzji na zasiłki stałe oraz zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

W części sprawdzonych akt przy zasiłkach stałych odnotowano brak wywiadów kontrolnych, które zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządza się nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 r. wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, ale przed ich wydaniem nie w każdym przypadku zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadu środowiskowego i zebrane wszystkie niezbędne dokumenty konieczne przy podjęciu decyzji. W niektórych wywiadach odnotowano jedynie w październiku 2012 r. informacje, że zmienia się wysokość zasiłku stałego lub odnotowane były odwiedziny u danej osoby.

Części decyzji wydanych na zasiłki okresowe, posiłki, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w postanowieniu dokumentu nie informowano jednak klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe, okresowe, celowe z Programu dożywiania, usługi opiekuńcze, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe zespół kontrolny odnotował, iż nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego, podczas gdy termin wypłaty świadczenia czy realizacji usługi, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Zespół inspektorów stwierdził, iż w kilku przypadkach zasiłków okresowych, celowych z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, celowych i specjalnych celowych pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest nie zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Negatywnym jest fakt, iż w jednej szkole na terenie Gminy Baćkowice dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, co nie jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Ponadto w decyzjach wydanych na specjalne zasiłki celowe odnotowano w postanowieniu dokumentu brak celu na jaki przyznano przedmiotowe wsparcie.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że OPS nie wykorzystuje kontraktu socjalnego, poza projektem systemowym PO KL, jako instrumentu pracy socjalnej.

W kontrolowanej jednostce w 2013 roku zatrudniony był asystent rodziny, który miał pod opieką 8 rodzin. Na dzień kontroli Ośrodek nie zatrudniał asystenta, oczekiwał na przyznanie środków z Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli,

umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

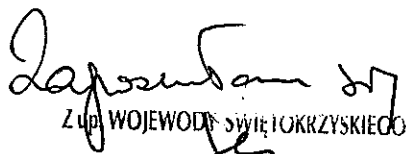
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

Alina Sitek

23. lipca 2014 r.
Data podpisania protokołu:

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
27-552 BAĆKOWICE
tel. (015) 868 62 15

Kielce, dnia 11 lipca 2014 r.

Złp. WOJEWODŃ SWIĘTOKRZYSKIEGO
mgr Renata Sęgiecińska
Z-CA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej